

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: СБА-2021/12/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn (Баруун-Урт) 2022 он</p>	<p>Тэргүүлэх аудитор: М.Нарантуяа Утас: 70518369 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Даваа Утас: 70512123 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn Аудитор: О.Барчидгүнсэн Утас: 70512127 Цахим хаяг: barchidgunseno@audit.gov.mn</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	10
3. Аудитын тайлан	11
3.1. ерөнхий зүйл	11
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	11
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	12
3.4. Материаллаг байдал	12
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт	12
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө	12
3.5.2 Авлага.....	13
3.5.3 Бараа материал	13
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө.....	14
3.5.5 Өр төлбөр.....	15
3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	15
3.5.7 Орлогын данс.....	16
3.5.8 Зардлын данс.....	16
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	17
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл	18
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	18
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	18
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмч аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар

1. Аудитын гэрчилгээ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс: 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

᠑᠙᠗᠗. ᠐3. ᠒5 № 197
танай _____-ны № _____-т

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ХАЛЗАН
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Г.АЛТАНСҮХ
ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *М.Нарантуяа* М.НАРАНТУЯА

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	518,610.35	1,028,236.72
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	154,944.41	566,046.70
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	154,944.41	566,046.70
31210	Төгрөг	154,944.41	566,046.70
31211	Төрийн сангийн харилцах	151,797.88	531,541.76
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	3,146.53	8,096.52
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0	26,408.42
33	АВЛАГА	135,679.88	194,995.54
33401	Дансны авлага /ТӨҮГ/	0	2,987.18
33500	Бусад авлага	135,679.88	192,008.36
33510	Байгууллагаас авах авлага	450.00	125,127.15
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	135,229.88	66,881.21
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	222,658.05	256,814.48
35100	Түүхий эд материал	56,166.94	39,475.88
35110	Тусгай зориулалттай материал	20,701.35	14,363.16
35130	Эм боох материал	35,465.59	25,112.72
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	1,154.02	1,154.02
35400	Хангамжийн материал	149,929.24	203,804.58
35410	Бичиг хэргийн материал	7,025.18	10,410.89
35420	Аж ахуйн материал	114,036.27	137,841.09
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	5,666.50	5,356.58
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,273.74	2,740.20
35450	Барилгын засварын материал	0	20,367.00
35460	Хүнсний материал	1,593.12	5,158.33
35470	Бусад хангамжийн материал	18,334.44	21,930.49
35600	Мал амьтад	15,407.85	12,380.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	5,328.00	10,380.00
36600	Бусад нөөц	5,328.00	10,380.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,824,784.04	5,850,950.11
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,824,784.04	5,850,950.11
39200	Биет хөрөнгө	2,766,423.20	5,792,589.27
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,405,775.78	5,401,022.16
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-375,309.78	-481,978.58
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	199,191.23	216,991.23
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-179,474.92	-169,649.57
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	457,071.88	535,632.34
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-290,206.27	-332,812.35
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	333,663.11	347,613.21
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-182,726.12	-209,326.91
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	200,897.26	300,932.62
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-77,747.31	-94,678.04
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	244,000.00	244,000.00
39217	Ном	31,288.34	34,843.15
39300	Биет бус хөрөнгө	58,360.84	58,360.84
39301	Програм хангамж	2,785.00	2,785.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,681.76	-2,681.76
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	58,257.60	58,257.60
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,343,394.38	6,879,186.83
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	134,498.09	117,915.04
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	134,498.09	117,915.04
41300	Өглөг	43,522.41	37,605.71
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	6,020.26	0
41360	Бусад өглөг	37,502.14	37,605.71
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	26,183.45	30,719.93
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	4,638.87	6,885.77
41366	Дансны өглөг /ТӨҮГ/	6,679.82	0
41400	Урьдчилж орсон орлого	90,975.68	80,309.33
41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	90,975.68	80,309.33
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,208,896.29	6,761,271.79
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,208,896.29	6,761,271.79
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,512,345.01	2,512,345.01
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	286,752.60	300,094.60

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-6,699.13	3,532,334.37
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-128,865.03	-6,699.13
51220	Тайлант үеийн үр дүн	122,165.90	3,539,033.50
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	416,497.81	416,497.81
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,343,394.38	6,879,186.83

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,944,213.85	6,161,020.61
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	54,724.26	343,873.20
110	Орлогын албан татвар	51,605.82	47,244.25
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	51,605.82	47,244.25
110002	Үйл ажиллагааны орлого	218.00	435.12
110003	Хөрөнгийн орлого	20,287.89	25,963.35
110008	Шууд бус орлого	31,099.93	20,845.78
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,620.00	96,582.20
113002	Бууны албан татвар	1,620.00	1,410.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	95,172.20
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,498.44	200,046.74
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,384.23	892.75
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	1,384.23	892.75
1181	Газрын төлбөр	114.21	289.19
118101	Газрын төлбөр	114.21	289.19
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0	191,116.80
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0	191,116.80
1183	Бусад татвар	0	7,748.00
118301	Бусад татвар	0	7,748.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	503,979.87	3,545,494.66
120	Нийтлэг татварын бус орлого	503,979.87	3,545,494.66
120002	Хүүгийн орлого	5.41	0
120003	Торгуулийн орлого	12,579.00	1,925.57
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	5,987.08	6,988.41
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,616.00	5,477.00
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	3,371.08	1,511.41
120009	Бусад орлого	2,879.92	5,346.98
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	229,271.49	301,463.14
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	234,198.68	3,174,877.11
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	19,058.29	54,893.44
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,385,509.73	2,271,652.76
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,107,014.60	1,127,863.40
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,067,879.80	1,090,418.70
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	39,134.80	37,444.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46,490.21	283,198.92
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	9,620.00	1,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,200.00	34,998.56
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,843.82	31,842.66
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,826.39	215,357.70
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,211,932.66	724,114.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	698,699.80	153,130.20
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	10,406.86	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	502,826.00	570,983.80
1330	Төсвийн захирагчдаас	5,346.98	6,276.41
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,346.98	6,276.41
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	14,725.28	130,200.02
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	14,725.28	130,200.02
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,787,212.48	2,573,894.96
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,787,212.48	2,573,894.96
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,102,334.56	2,480,132.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,133,637.55	1,257,514.03
210101	Үндсэн цалин	844,374.54	938,592.46
210102	Нэмэгдэл	179,761.70	235,035.77
210104	Урамшуулал	89,405.69	75,152.73

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210105	Гэрээт ажлын хөлс	20,095.62	8,733.07
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	152,857.43	160,871.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	108,881.95	115,648.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,134.74	11,215.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,526.49	8,950.35
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,121.31	2,168.52
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,192.94	22,888.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	202,732.63	246,173.22
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,961.27	12,977.10
210302	Түлш, халаалт	187,449.37	216,307.63
210303	Цэвэр, бохир ус	3,321.98	16,888.50
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	49,344.00	100,603.41
210401	Бичиг хэрэг	6,761.94	9,970.82
210402	Тээвэр, шатахуун	24,845.36	23,863.63
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,817.58	5,017.87
210404	Ном, хэвлэл	132.30	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,868.54	30,983.73
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,402.88	26,259.51
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,515.40	4,507.85
2105	Нормативт зардал	116,592.20	197,052.15
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	81,284.08	158,582.58
210502	Хоол, хүнс	33,081.43	35,954.08
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,226.70	2,515.50
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,527.46	18,003.29
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,556.83	2,792.85
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	75.50	0
210604	Урсгал засвар	7,895.13	15,210.44
2107	Томилолт, зочны зардал	3,022.60	3,681.66
210702	Дотоод албан томилолт	3,022.60	3,681.66
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	178,487.86	225,856.65
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,792.95	48,451.54
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,066.20	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	235.20	172.60
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	101.40	221.73
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	9.20	71.50
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	39.80	44.81
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	154,243.11	176,894.48
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	255,132.83	270,376.07
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,986.89	62,599.68
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,537.84	6,795.35
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	202,608.10	200,981.05
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	684,877.91	93,762.58
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	43,606.01	79,113.04
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952.58	5,952.66
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	324.50	716.40
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,420.78	13,809.53
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0	26,034.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,908.16	32,600.05
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	592,161.79	9,516.76
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	570,586.60	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,166.87	3,240.35
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,408.32	6,276.41
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	49,110.11	5,132.77
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49,110.11	5,132.77
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	157,001.38	3,587,125.65
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	34,835.48	48,092.15
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	9,881.68	0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	24,953.80	48,092.15
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	122,165.90	3,539,033.50

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,760,826.69	2,904,958.97
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	54,724.26	343,873.20
110	Орлогын албан татвар	51,605.82	47,244.25

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	51,605.82	47,244.25
110002	Үйл ажиллагааны орлого	218.00	435.12
110003	Хөрөнгийн орлого	20,287.89	25,963.35
110008	Шууд бус орлого	31,099.93	20,845.78
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,620.00	96,582.20
113002	Бууны албан татвар	1,620.00	1,410.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0	95,172.20
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	1,498.44	200,046.74
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,384.23	892.75
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,384.23	892.75
1181	Газрын төлбөр	114.21	289.19
118101	Газрын төлбөр	114.21	289.19
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0	191,116.80
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0	191,116.80
1183	Бусад татвар	0	7,748.00
118301	Бусад татвар	0	7,748.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	320,592.70	406,593.62
120	Нийтлэг татварын бус орлого	320,592.70	406,593.62
120002	Хүүгийн орлого	5.41	0
120003	Торгуулийн орлого	12,579.00	1,925.57
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	58,051.31	75,787.08
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	58,051.31	75,787.08
120009	Бусад орлого	2,879.92	5,346.98
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	247,077.06	323,533.99
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,385,509.73	2,154,492.15
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,107,014.60	1,127,863.40
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,067,879.80	1,090,418.70
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	39,134.80	37,444.70
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	46,490.21	290,050.72
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	9,620.00	6,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,200.00	36,850.36
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,843.82	31,842.66
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,826.39	215,357.70
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,211,932.66	724,114.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	698,699.80	153,130.20
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	10,406.86	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	502,826.00	570,983.80
1330	Төсвийн захирагчдаас	5,346.98	0
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,346.98	0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	14,725.28	12,464.02
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	14,725.28	12,464.02
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,632,218.54	2,381,583.33
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,632,218.54	2,381,583.33
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,948,163.96	2,293,806.30
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,192,171.94	1,323,412.16
210101	Үндсэн цалин	862,930.66	944,982.72
210102	Нэмэгдэл	199,857.32	243,768.84
210104	Урамшуулал	89,185.43	75,152.73
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	40,198.53	59,507.87
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	162,990.04	180,190.77
210201	Тэтгэврийн даатгал	104,863.37	115,648.25
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,134.74	11,215.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,526.49	8,950.35
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,121.31	2,168.52
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,417.02	22,888.79
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	13,927.11	19,318.87
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	210,088.07	250,146.87
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,170.28	13,303.88
210302	Түлш, халаалт	190,047.38	214,607.38
210303	Цэвэр, бохир ус	3,321.98	16,881.90
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	4,548.43	5,353.71
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	150,260.62	169,231.30
210401	Бичиг хэрэг	7,409.75	9,049.44
210402	Тээвэр, шатахуун	24,845.36	23,811.73
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,949.40	5,113.87
210404	Ном, хэвлэл	220.00	78.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,143.30	29,339.49

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,982.32	4,330.40
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	38,327.48	48,561.96
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	60,383.02	48,946.42
2105	Нормативт зардал	121,856.53	201,116.52
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	87,603.60	158,591.50
210502	Хоол, хүнс	30,804.84	39,527.72
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,448.10	2,997.30
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,273.35	20,341.10
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,373.60	1,644.50
210602	Тавилга	906.85	1,231.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	100.00	0
210604	Урсгал засвар	7,892.90	17,465.60
2107	Томилолт, зочны зардал	3,022.60	3,681.66
210702	Дотоод албан томилолт	3,022.60	3,681.66
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	46,391.54	69,979.89
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,817.14	47,639.68
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,066.20	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	235.20	172.60
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	101.40	221.73
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	9.20	71.50
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	39.80	44.81
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	20,071.79	21,738.64
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	50.80	90.94
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,109.27	75,706.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,460.48	65,553.47
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,648.79	10,152.56
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	684,054.58	87,777.03
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	42,782.68	79,403.90
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	5,952.58	5,952.66
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	324.50	716.40
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	8,397.45	13,915.29
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	21,193.59	26,034.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,914.57	32,785.15
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	592,161.79	3,240.35
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	570,586.60	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,166.87	3,240.35
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,408.32	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	49,110.11	5,132.77
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	49,110.11	5,132.77
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	128,608.15	523,375.64
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	43,179.49	112,273.35
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	43,179.49	112,273.35
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	43,179.49	112,273.35
223001	Бусад хөрөнгө	27,188.80	48,092.15
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	15,990.69	64,181.20
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-43,179.49	-112,273.35
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-74,000.00	0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	74,000.00	0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	74,000.00	0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	11,428.66	411,102.29
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	143,515.75	154,944.41
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	154,944.41	566,046.70

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,799,097.61	416,497.81	-128,865.03	3,086,730.39
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,799,097.61	416,497.81	-128,865.03	3,086,730.39
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	122,165.90	122,165.90
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,799,097.61	416,497.81	-6,699.13	3,208,896.29
11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,799,097.61	416,497.81	-6,699.13	3,208,896.29
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,799,097.61	416,497.81	-6,699.13	3,208,896.29
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	13,342.00	0	0	13,342.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	3,539,033.50	3,539,033.50
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,812,439.61	416,497.81	3,532,334.37	6,761,271.79

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,117,972.70	1,911,184.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,928,913.30	1,863,092.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,875,340.10	1,810,888.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,230,481.70	1,195,010.58
210101	Үндсэн цалин	875,947.40	877,589.01
210102	Нэмэгдэл	280,097.80	243,768.84
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,788.00	0
210104	Урамшуулал	69,648.50	73,652.73
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	169,338.90	159,929.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	121,436.30	114,705.46
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,725.90	11,215.99
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,380.30	8,950.35
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,345.20	2,168.52
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	24,451.20	22,888.79
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	232,176.50	228,920.94
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,607.10	12,984.36
210302	Түлш, халаалт	215,417.90	214,017.38
210303	Цэвэр, бохир ус	3,151.50	1,919.20
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41,050.00	38,852.83
210401	Бичиг хэрэг	7,509.00	7,747.61
210402	Тээвэр, шатахуун	21,776.40	20,992.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,491.60	4,786.37
210404	Ном, хэвлэл	531.80	433.70
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,773.70	1,780.66
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,967.50	3,112.50
2105	Нормативт зардал	59,004.80	55,799.71
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	21,962.70	21,672.72
210502	Хоол, хүнс	34,038.30	31,129.70
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,003.80	2,997.30
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,800.00	28,740.10
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,300.00	6,242.50
210602	Тавилга	5,000.00	5,000.00
210604	Урсгал засвар	17,500.00	17,497.60
2107	Томилолт, зочны зардал	4,704.30	3,439.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,704.30	3,439.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	44,937.90	37,502.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,776.90	37,036.28
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600.00	0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	200.00	172.60
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	240.00	221.73
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	121.00	71.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	64,846.00	62,693.89
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,852.60	56,719.04
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,993.40	5,974.86
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	53,573.20	52,203.90
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	53,573.20	52,203.90
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	5,953.40	5,952.66
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	716.40	716.40

Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,269.00	13,915.29
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	26,034.40	26,034.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,600.00	5,585.15
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	69,472.60	48,092.15
223001	Бусад хөрөнгө	69,472.60	48,092.15
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	119,586.80	0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	119,586.80	0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,117,972.70	2,002,412.66
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,127,863.40	1,122,730.63
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,090,418.70	1,085,285.93
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	37,444.70	37,444.70
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	834,314.00	791,430.93
320001	Орон нутгийн төсвөөс	834,314.00	791,430.93
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	18,767.40	12,464.02
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,767.40	12,464.02
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	137,027.90	75,787.08
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	125,000.00	75,787.08
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	12,027.90	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	93,466.42
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	184,694.75
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	882	821
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6	6
610001	Төсвийн байгууллага	6	6
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	106	100
620001	Удирдах ажилтан	11	11
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	63	63
620003	Үйлчлэх ажилтан	26	20
620004	Гэрээт ажилтан	6	6
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	314	205
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	205	205
630001	Төрийн өмчит ЕБС	205	205
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	109	109
631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	109	109
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	350	494
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо	350	494
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	106	106
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	31	31
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	4	4
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	17	17
650010	Гэрээт ажилтан	31	31
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6	6

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	263,642.30
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	263,642.30
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	223,314.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	58,481.43
210101	Үндсэн цалин	58,481.43
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	14,962.70
210303	Цэвэр, бохир ус	14,962.70
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,422.09
210401	Бичиг хэрэг	1,106.13
210402	Тээвэр, шатахуун	2,539.73
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	30.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	27,558.83
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,187.40
2105	Нормативт зардал	56,821.67
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	48,423.64
210502	Хоол, хүнс	8,398.02
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	36,477.50
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	33,910.00
210604	Урсгал засвар	2,567.50
2107	Томилолт, зочны зардал	242.66
210702	Дотоод албан томилолт	242.66
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	13,323.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13,323.40
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,582.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,487.45
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,095.20

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	40,328.21
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	27,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,200.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	13,128.21
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	13,128.21
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	290,050.72
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	290,050.72
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	6,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХерөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	25,575.36
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	249,991.46
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,483.90
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)-(II)-(I)	26,408.42
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	26,408.42

3. Аудитын тайлан

3.1. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Халзан сумын Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Г.Алтансүх танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитыг 2022 оны 3 дугаар сарын 22-аас 2022 оны 3 дугаар сарын 25-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2022 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр эцэслэн баталгаажуулж, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлэхээр төлөвлөн, Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор О.Барчидгүнсэн хариуцаж, Аудитын менежер Г.Даваа, Тэргүүлэх аудитор М.Нарантуяа нар чанарын хяналтыг гүйцэтгэв.

Халзан сумын Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 3-ний өдрийн 1/24 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. БАЙГУУЛЛАГЫН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙ

Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Төлөвлөлт ногоон хөгжлийн жил” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Ковид 19 халдвараас сэргийлэх, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хариу арга хэмжээний болон нөөцийн бэлэн байдлыг хангах
- Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, эм эмнэлгийн хэрэгслийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх
- Сургуулийн өмнөх боловсрол, сургуулийн хамран сургалтыг нэмэгдүүлж боловсролын чанарт ахиц гаргах
- Хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр Хувийн хэвшил жижиг дунд үйлдвэрлэл, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжиж, шинэ ажлын байрыг нэмэгдүүлэх
- Монгол үндэсний өв соёлыг цахим орчноор дамжуулан сурталчлан таниулан ажиллах

- Төсвийн төлөвлөлтийг боловсронгуй болгож, төсвийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, сахилга батыг сайжруулах
- Өрх бүр тариаланч хөдөлгөөнийг өрнүүлж төмс хүнсний ногоо жимс жимсгэнэ тариалах иргэдийн идэвх санаачилгыг дэмжинэ.
- Малын гоц халдварт өвчнөөр тайван бүс нутаг болох
- Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулах
- Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, цахим үйлчилгээг нэвтрүүлэх
- Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулж, гэмт хэрэг гаралтыг бууруулах илрүүлэлтийг нэмэгдүүлэх
- Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Халзан сумын Засаг дарга нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Халзан сумын Засаг даргын санхүүгийн үйл ажиллагаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулаагүй нь санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх, нягтлан бодох бүртгэл, нягтлан бодох бүртгэлийн бусад үйл ажиллагаатай уялдахгүй байх зэрэг сөрөг үр дагавартай байна.

Халзан сумын Засаг даргын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үеийн материаллаг байдлыг Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт 2320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаас сонгож, эрсдэлийн түвшин “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээ.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлын түвшнийг 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн нийт 2,787.2 сая төгрөгийн зардлын 1.5 хувь буюу 41.8 сая, гүйцэтгэлийн үе шатанд төлөвлөлтийн шатанд тогтоосон материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувь буюу 31.3 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 154.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 566.0 сая төгрөг болж, 411.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
<i>Касст байгаа бэлэн мөнгө</i>	-	-	-	-
<i>Банканд байгаа бэлэн мөнгө</i>	3.1	8.1	5.0	1.2
<i>Төрийн сангийн харилцах</i>	151.8	519.3	367.4	92.0

Байгууллагын харилцах		12.2	12.2	2.2
Нэмэлт дансны харилцах	-	26.4	26.4	4.6
Дүн	154.9	566.0	411.1	100

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 519.3 сая төгрөг төрийн сангийн урсгал санхүүжилтийн харилцах дансанд, 26.4 сая төгрөг нэмэлт дансны харилцах дансанд, 8.1 сая төгрөг арилжааны банкны дансанд, 12.2 сая төгрөг эрүүл мэндийн төвийн харилцах дансанд байршиж байна. Мөнгөн хөрөнгийн харилцах дансанд сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, хүүгийн орлого 151.1 сая, ОНХС-ийн төсөл арга хэмжээний санхүүжилт 21.4 сая, төсөвт байгууллагуудын жилийн эцсийн харилцахын үлдэгдлийг нэгдсэн дансанд төвлөрүүлсэн 13.1 сая, төлөвлөснөөс давсан татварын болон татварын бус орлого 333.7 сая төгрөг тус тус үлдэгдлээр үлджээ.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 135.6 сая, эцсийн үлдэгдэл 195.0 сая төгрөг болж, 59.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2 Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Байгууллагаас авах авлага	0.4	125.1	124.7
Зээлийн авлага	135.2	66.9	-68.3
Дүн	135.6	195.0	59.4

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Авлагын үлдэгдэлд Сум хөгжүүлэх сангаас олгосон зээлийн авлага 66.9, Эрүүл мэндийн төвийн эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжилтийн авлага 117.7, засаг даргын тамгын газрын авлага 6.9, эмийн эргэлтийн сангийн авлага 0.5, ОНӨААТҮГ-ын авлага 3.0 сая төгрөгийг тус тус авлагаар тайлагнасан байна.

3.5.3 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 227.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 267.2 сая төгрөг болж, 46.2 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалттай материал	20.7	14.4	-6.3
Эм боох материал	35.4	25.1	-10.3
Түрээсийн сурах бичиг	1.2	1.2	-
Бичиг хэргийн материал	7.0	10.4	3.4
Аж ахуйн материал	114.0	137.8	23.8
Сэлбэг хэрэгсэл	5.7	5.4	-0,3
Түлш тослох материал	3.3	2.7	-
Барилгын засварын материал	-	20.4	-20.4
Хүнсний материал	1.6	5.2	3.6
Бусад хангамжийн материал	18.3	21.9	3.6
Мал амьтад	15.4	12.4	-3.0
Нөөцийн бараа	5.3	10.4	5.1
	227.9	267.2	34.1

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны 267.2 сая төгрөг болж 46.2 сая төгрөгөөр өссөн нь 2021 онд ковид19 өвчлөл нэмэгдсэнтэй холбогдуулан улс орон даяар өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэгт шилжин Эрүүл мэндийн төв, Эмийн эргэлийн сангийн эм боох материал, тусгай зориулалтын материал оны эцэст худалдан авч, нөөцөлсөн нь нөлөөлжээ. Мөн бараа материалын үлдэгдлийн 80.8 хувийг Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, ЗДТГ-ын материалын данс эзэлж байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Засаг даргын нөөц сан, мөрийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зардлаас гарсан тээвэр шатахууны зарцуулалтад замын хуудсыг бүрэн, тодорхой, иж бүрэн хөтлөөгүй, дотоод хяналт сул, төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай зарцуулаагүйд албан шаардлага хүргүүлсэн /ЗДТГ/
- Тооллогын комисс эд хөрөнгө нэг бүрийг үзэж, үнэн зөв бодитой тооллого хийгээгүй, тооллогын дүнг нягтлан бодогчтой тулгаж баталгаажуулаагүй зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн. /Эрүүл мэндийн төв/
- Бараа материалын тайланд 68,000.0 мянган төгрөгийн эмийг нэг бүрийн үнэ, тоо хэмжээ, өртгөөр орлого авч тайлагнаагүйд албан шаардлага хүргүүлсэн /Эрүүл мэндийн төв/
- Бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагаас худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээг "Төлбөрийн цахим систем"-д шивээгдээгүй өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж хэрэгжээгүйд албан шаардлага хүргүүлсэн /ЗДТГ, ОНХС Сургууль, Эрүүл мэндийн төв/

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3,932.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 7,142.1 сая төгрөг болж, 235.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж	2,405.7	5,401.0	2,995.3
Тээврийн хэрэгсэл	199.2	216.9	17.7
Машин тоног төхөөрөмж	457.0	535.6	78.5
Тавилга эд хогшил	333.7	347.6	14.0
Дуусаагүй барилга байгууламж	244.0	244.0	-
Номын фонд	31.3	34.8	3.5
Бусад үндсэн хөрөнгө	200.9	300.9	100.0
Программ хангамж	2.8	2.8	-
Бусад биет бус хөрөнгө	58.3	58.3	-
Дүн	3,932.9	7,142.1	3,209.2

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 64.2, шилжүүлэн авсан 1.0, Хүүхдийн цэцэрлэгийн, Соёлын төвийн барилга, Засаг даргын тамгын газарт хог зөөврийн машиныг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 3,161.9 сая, нийт 3,227.1 сая төгрөгөөр нэмэгдэж, аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр Онгон суманд хог зөөврийн машин шилжүүлсэн 18.0 сая төгрөгөөр хасагдсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг эдийн засгийн өгөөжтэй уялдуулан зөв тогтоогоогүйгээс санхүүгийн тайланд элэгдлээрээ анхны өртгөө бүрэн нөхсөн

үлдэх өртөггүй хөрөнгө бүртгэлтэйд зөвлөмж хүргүүлэв. /ЗДТГ, Сургууль, Эрүүл мэндийн төв, Хүүхдийн цэцэрлэг, ИТХ/

3.5.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 134.5 сая, эцсийн үлдэгдэл 117.9 сая төгрөг болж, 16.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -
Богино хугацаат өр төлбөр дүн	134.5	117.9	16.6
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	6.0	-	-6.0
Байгууллага төлөх өглөг	26.2	30.7	4.5
Татварын өглөг /ТӨҮГ/	4.6	6.9	2.3
НДШ-ийн өглөг /ТӨҮГ/	-	-	-
Дансны өглөг /ТӨҮГ/	6.7	-	-6.7
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-	-
Бусад урьдчилж орсон орлого	91.0	80.3	-10.7
Нийт дүн	134.5	117.9	-16.6

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлд байгууллагад төлөх 30.7, татварын өглөг 6.9, дансны өглөг 6.7, бусад урьдчилж орсон орлого 80.3 сая нийт 117.9 сая төгрөгийн өр төлбөртэй байна. Өр төлбөр дийлэнх нь Халзан дулаан ОНӨААТҮГ үнэ төлбөргүй ирсэн 80.3 сая төгрөгийн хөрөнгийг хойшлогдсон орлогоор бүртгэж, жил бүр капиталжуулж байгаа нь нөлөөлсөн байна.

3.5.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3,208.9 сая, эцсийн үлдэгдэл 6,761.3 сая төгрөг болж, 3,552.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № .6 ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /САЯ ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,512.3	2,512.3	-	-
Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	286.7	300.1	13.4	0.8
Хуримтлагдсан үр дүн	-6.7	3,532.4	3,525.8	99.2
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	416.5	416.5	-	-
Дүн	3,208.8	6,761.3	3,539.2	100.0

Эх сурвалж: Сүхбаатар аймгийн Халзан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Хуримтлагдсан үр дүн 3,525.8 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант үед мөн хэмжээний үр дүнтэй ажилласнаас шалтгаалжээ.

3.5.7 Орлогын данс

Татварын болон татварын бус орлого 351.1, зээлийн хүүгийн орлого 1.5, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 3,229.9, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 5.4, борлуулалтын орлого 301.5, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих 1,090.4, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих 37.4, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 283.2, орон нутгийн төсвөөс санхүүжих 1,444.9, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих 12.5, төсвийн захирагчаас 6.3 сая, нийт 6,764.1 сая төгрөгийн орлого төвлөрсөн байна.

3.5.8 Зардлын данс

Нийт зардал өмнөх оноос 507.5 сая төгрөгөөр өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдол, нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлууд байна. Үүнд: ковид-19 цар тахлын зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, шуудан холбоо, бараа үйлчилгээний бусад зардал, байгаль хамгаалах сан, гамшгийн эрдлийн сан, засаг даргын нөөц сан, засаг даргын мөрийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зардал, ОНӨААТҮГ-ын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж эхэлсэнтэй холбоотой төсвийн урсгал зардал нэмэгдсэн бөгөөд нийт татаас санхүүжилт өссөн байна.

Зардлын данстуудтай холбоотой 11.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ. Энэ нь төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан цалингийн зардалтай холбоотой байна. Үүнд:

Аудитын илрүүлэлт:

- Анхан шатны баримтаар нотлогдоогүй 0.3 сая төгрөгийг нөөц сангаас бэлнээр гаргасан, Засгийн газраас олгох усны үнэ 0.6 сая төгрөгийг нөөц сангаас давхардуулж олгосонд төлбөрийг акт тогтоосон /ЗДТГ/
- Коронавирус халдварын шинжилгээний төлбөр 9.8 сая төгрөгийг харилцах дансанд тушаагаагүй зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон /Эрүүл мэндийн төв/
- Төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсөвт төвлөрүүлээгүй 4.5 сая төгрөгийн хүнсний материал нөөцөлдөнд төлбөрийн акт тогтоосон /Сургууль, Эрүүл мэндийн төв/
- Цалинг буруу тооцож 1.9 сая төгрөгийг олгосонд төлбөрийн акт тогтоов /Сургууль/
- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлээгүй 17.5 сая төгрөгийн зардал гаргасанд албан шаардлага хүргүүлсэн /ЗДТГ/
- сахилгын шийтгэл буруу ногдуулсан болохыг шүүхийн хүчин төгөлдөр шийдвэрээр тогтоосон бөгөөд цалингаас суутгасан хөлсийг төсвөөс олгож, буруу шийдвэр гаргасан холбогдох этгээдээр буцаан төлүүлээгүй зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн /ЗДТГ/
- Дуудлага дуудсан газрын нэр, өвчтөний оношийг дутуу бичсэн баримтаар эмч, эмнэлгийн ажилтанд илүү цагийн хөлсийг олгосон зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн /Эрүүл мэндийн төв/
- Илүү цагаар ажилласан тэмдэглэл хөтлөхгүй сар бүр 25 цагийг илүү цагаар ажилласнаар тооцож жолоочид 1,509.8 мянган төгрөгийг олгосон зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн /Эрүүл мэндийн төв/
- Иргэдийн санал авч эрэмбэлэгдээгүй "Сумын төвийн ЦДАШ-ын засврын ажил", "Өвс бэлдэх ажил"-ыг ИТХ-аар батлуулан зарцуулсан, гүйцэтгэгч томилж хөрөнгө зарцуулах захирамж гаргахаас өмнө гэрээ байгуулан ажил гүйцэтгүүлсэн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн /ОНХС/

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2021 оны 08 дугаар сарын 31-ний өдрийн 01 дугаар тогтоолд зааснаар сумын төсвийн татварын орлого 56.2 сая төгрөг, татварын бус орлого 4.0 сая төгрөгөөр баталж гүйцэтгэлээр 351.1 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 290.9 сая төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт № 7 Төвлөрүүлэх орлого /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	зөрүү
НИЙТ ОРЛОГО	60.2	351.1	290.9
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	56.2	343.9	287.7
Хувь хүний орлогын албан татвар	32.0	47.2	15.2
Үйл ажиллагааны орлого	1.0	0.4	-0.6
Хөрөнгийн орлого	16.0	26.0	10.0
Шууд бус орлого	15.0	20.8	5.8
Хөрөнгийн албан татвар	1.3	1.4	-0.1
Бууны албан татвар	1.3	1.4	-0.1
Бусад татвар (төлбөр, хураамж)	22.9	295.3	272.4
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1.5	0.9	-0.6
Газрын төлбөр	1.4	0.3	-1.1
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	-	191.2	191.2
Малын тоо толгойн албан татвар	20.0	95.2	75.2
Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	-	7.7	7.7
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4.0	7.2	3.2
Хүү, торгуулийн орлого	4.0	1.9	-2.1
Бусад орлого	-	5.3	5.3

Орон нутгийн татварын орлого 287.7 сая, татварын бус орлого 3.2 сая, нийт 290.9 сая төгрөгөөр давсан байна. Шууд бус орлого давж орсон нь арьс шир, ноосны урамшуулал 5.8 сая, сумын харьяалал бүхийг иргэн үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны татвар 7.7 сая, татварын байцаагч “малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн дагуу 443 малтай өрхөөс 95.2 сая төгрөгийн татварын орлогыг бүрдүүлэхээр төлөвлөж, сумын ИТХ-д танилцуулсан ч төлөөлөгч нар 20.0 сая төгрөгөөр баталснаас орлого давж биелсэн байна. Мөн “Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль”-ийн дагуу тус сумын нутаг дэвсгэрээс 7 ширхэг шонхор шувуу барьсны төлбөр 191.1 сая төгрөгийн төлөвлөөгүй орлого төвлөрсөн нь орлого давах гол шалтгаан болжээ.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 онд татварын орлогыг 56.2 сая, татварын бус орлогыг 4.0 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 7 хөтөлбөрт зориулан 2,117.9 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,928.9 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 69.4 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, сум хөгжүүлэх сангийн зээлд 119.5 сая төгрөгийг зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 12.0 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс, 120.0 сая төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс, 5.0 сая төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны

орлогоос санхүүжих 834.3 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 1,090.4 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 18.7 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалаас, 37.4 сая төгрөгийг ОНХСангаас олгох орлогын шилжүүлгээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр 69.8 сая төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангаас, 5.9 сая туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 791.4 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 1,085.3 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 12.4 сая төгрөг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 37.4 сая төгрөгийг ОНХСанд олгох орлогын шилжүүлэг нийт 2,002.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, 115,5 сая төгрөгөөр хөтөлбөр арга хэмжээ дутуу санхүүжигдсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,911.2 сая төгрөг буюу 90.2 хувьтай байгаа нь төсвийн зарцуулаагүй хэмнэлттэй холбоотой байна.

Нэмэлт төсөв:

Ковид-19 цар тахлын хүрээнд хандив тусламж 6.0 сая, ЗГНХ, ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө 25.5, сая дээд шатны төсвийн захирагчаас 250.0 сая, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 8.5 сая нийт 290.0 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс Цалин, НДШ-ын зардалд 58.5 сая, байр ашиглалттай холбоотой зардалд 14.9 сая, хангамжийн бараа материал 34.4 сая, норматив зардалд 56.9 сая, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 36.5 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 13.3 сая, бараа ажил үйлчилгээний бусад зардалд 8.5 сая, нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардалд 40.3 сая, нийт 263.4 сая төгрөгийг зарцуулж, эрүүл мэндийн төвийн үлдэгдэл 26.4 сая төгрөгийг тухайн байгууллагын харилцах дансанд үлдэгдэлтэй байна.

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 145 мэдээллээс 144 мэдээллийг хугацаанд нь, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй, 1 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар засаг даргын нэгтгэсэн тайланд төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж өгөөгүй байна.

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Халзан сумын засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсвийн байгууллага, 1 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 3 тусгайн сан нийт 10 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 10 байгууллага аудитад хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” 4, дүгнэлт өгч, 1 байгууллага хязгаарлалтай, 2 байгууллага, 3 орон нутгийн тусгай сан нийт 5 газрыг түүвэрт хамруулсан байна.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 806.9 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 17.3 сая төгрөгийн 6 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 134.4 сая төгрөгийн 10 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 651.2 сая төгрөгийн 7 зөвлөмжийг хүргүүлэв.

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Халзан сумын Засаг даргын тайлант оны үйл ажиллагаа, төсвийн гүйцэтгэл, ажил гүйлгээ болон санхүүгийн тайланг тасалбар болгож гаргасан өдрөөс хойших үйл явдлыг шинжилж үзэхэд татвар ба татварын бус орлогыг үнэн зөв төлөвлөх, засаг даргын хөтөлбөрийн зардлыг мөрийн хөтөлбөртэй уялдуулж төлөвлөсөн байдлыг дараагийн аудитаар авч үзэхээр төлөвлөв.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 47.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 47.1 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, нэг асуудалд зөвлөмж өгч, нэг албан тушаалтанд сахилгын шийтгэл ногдуулаа.

Засаг даргад хүргүүлсэн албан шаардлага

4.1.1 Иргэдээс санал авч, эрэмбэлээгүй 17,380.0 мянган төгрөгийн /"Сумын төвийн ЦДАШ-ын засварын ажил", "Өвс бэлтгэх ажил"/ төсөл арга хэмжээг ИТХ-аар батлуулж хэрэгжүүлсэн. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.3.6/ орон нутгийн иргэдийн саналыг аваагүй ,орон нутгийн төсвийн төлөвлөгөөнд тусгаж батлаагүй зардал, арга хэмжээнд хөрөнгийг зарцуулахгүй байх/ заалт Сангийн сайдын 2021 оны 86 тушаал "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 4.3.2 /ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр , төсөл арга хэмжээ нь тухайн орон нутгийн иргэдийн саналаар дэмжигдэж эрэмбэлэгдсэн байх/ заалттай нийцэхгүй байна.

4.1.2 Бэлтгэн нийлүүлэгч байгууллагаас худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээг нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.21-т заасан хэрэглэгчийн системтэй этгээдээс худалдан авалт хийсэн боловч 29,880.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн баримтыг хавсаргаагүй, ebarimt системд бүртгэлгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1/ төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах/, Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.3.1 /албан татвар төлөгчийн хийсэн төлбөр тооцооны мэдээллийг хэрэглэгчийн системд төлбөр хийсэн тухай бүр бүртгэнэ/ заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн : Албан шаардлага хүргүүлэв.

4.2. Сахилгын шийтгэл тооцуулах тухай

ОНХС-ийн зөрчилтэй холбоотой төсвийн төвлөрүүлэн захирагч буюу засаг даргад хариуцлага тооцуулах албан шаардлагыг дээд шатны төсөв захирагчид хүргүүлэв.

5. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

5.1 Татварын орлоготой холбоотой асуудал:

Илрүүлэлт:

5.1.1 Тус сумын татварын байцаагч "Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйл, Сумын ИТХ –ын төлөөлөгчдийн 2021 оны А/03 дугаар тогтоолын дагуу 95.2 сая төгрөгийн албан татвар төлөвлөж, ИТХ-д танилцуулсныг сумын ИТХ-ын төлөөлөгч нар тухай жилд 20.0 сая төгрөгөөр баталжээ.

5.1.2 Эрсдэл: Төсөл арга хэмжээ хэрэгжихгүй байх, хуулийг хэрэгжүүлээгүй.

5.1.3 Өгсөн зөвлөмж:

Сумын ИТХ-ын төлөөлөгч нар “ Малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн 5 дугаар зүйл, “Төсвийн тухай хууль”-ийн 60 дугаар зүйлийн 60.2.8/малын тоо толгойн албан татварын орлого. Уг орлогын эх үүсвэрийг бэлчээрийн менежментийг сайжруулах, бэлчээрийн болон газар тариалангийн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх, малын эрүүл мэндийг хамгаалах, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, малын чанарыг сайжруулах, гэмт халдлага, гамшгаас хамгаалах, хур тунадасны хэмжээг нэмэгдүүлэх, малын тэжээлийн ургамал тариалах, тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах, хортон мэрэгчидтэй тэмцэх, малчдад зориулсан сургалт, сурталчилгааны зардалд зарцуулна/ заалт, -Д заасны дагуу Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаал “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын дагуу орлогыг ИТХ-аар баталж, зарцуулах.

5.1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

4.2 Данс бүртгэлтэй холбоотой асуудал:

Илрүүлэлт:

4.2.1 Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагууд мал амьтадын нас дэвшилт болон хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг данс бүртгэлд бодит үнэ цэнийн аргаар толилуулаагүй нийтлэг алдаа гарсан байна.

4.2.2 Эрсдэл: НББ-ийн тухай хууль зөрчигдөх, Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан буруу илэрхийлэгдэх, Санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн байх, оршин байх батламж мэдэгдэл зөрчигдөх

4.2.3 Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагуудын бүртгэлийг сайжруулж, дараагийн тайлангийн нэгтгэлийг хийхдээ Сангийн сайдын 2016 оны 12 сарын 16-ны өдрийн “Стандарт батлах тухай” 411 тоот тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Биологийн хөрөнгө ба түүнээс хүлээн авсан хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт”-ын дагуу биологийн болон хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бүртгэлийг иж бүрэн нэвтрүүлж, алдааг байгууллага бүр дээр залруулж, төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулах

4.2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн.

4.3.1 Илрүүлэлт:

Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл арга хэмжээний зардлыг бүртгэхдээ тухайн сангуудын санхүүгийн байдлын тайлангийн дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд төсөл арга хэмжээ тус бүрээр дэд данс нээж холбогдох зардлыг хуримтлуулан бүртгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14.3.3 /дэлгэрэнгүй болон ерөнхий данс хөтлөх/ заалттай нийцэхгүй байна.

4.3.2 Эрсдэл

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний зардлыг дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд төсөл арга хэмжээ тус бүрээр дэд дансанд хуримтлуулан бүртгээгүйн улмаас нягтлан бодох бүртгэлийн хяналтын үр нөлөөг бууруулах эрсдэлтэй байна.

4.3.3 Өгсөн зөвлөмж

Сумын орон нутгийн хөгжлийн сан болон эрүүл мэнд, боловсрол, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл арга хэмжээний зардлыг бүртгэхдээ тухайн сангуудын санхүүгийн байдлын тайлангийн дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд төсөл арга хэмжээ тус бүрээр дэд данс нээж холбогдох зардлыг хуримтлуулан бүртгэх.

4.3.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

хавсралт

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2022-3-24	Аудитын нэр:	Халзан сумын Засаг даргын 2021оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код: СБА-2022/10/НА-СТА-ТТ3
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Халзан сумын засаг даргын санхүүгийн нэгдсэн тайлан		Сая төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллаг аас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	Иргэдийн санал авч эрэмбэлэгдээгүй "Сумын төвийн ЦДАШ-ын засварын ажил", "Өвс бэлдэх ажил"-ыг ИТХ-аар батлуулан зарцуулсан, гүйцэтгэгч томилж хөрөнгө зарцуулах захирамж гаргахаас өмнө гэрээ байгуулан ажил гүйцэтгүүлсэн	17.3	Албан шаардлага	Засаг дарга Санхүү төрийн сангийн албаны дарга	Г.Алтансүх О.Туяа
2	"Төлбөрийн цахим систем"-д нийт 29,880.0 мянган төгрөгийн төсөл арга хэмжээний төлбөр ebarimt шивэгдээгүй	29.8	Албан шаардлага	Засаг дарга Санхүү төрийн сангийн албаны дарга	Г.Алтансүх О.Туяа
3	"Ахуйн үйлчилгээний засварын ажил" гүйцэтгэх гэрээ байгуулан төлбөрийг шилжүүлсэн боловч гэрээ дүгнээгүй, хүлээн авах комисс байгуулах захирамж гаргаагүй	-	Сахилгын шийтгэл ноогдуулах	Аймгийн засаг дарга	М.Идэрбат
Дүн		47.1			